

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogrske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne počit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, za katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnice, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Jaz sem Kranjec, Slovenec pa ne.

„Neumaost je bila zmirom v večini in je še“ pravi nemški modrijan Schoppenhauer in če kdo, mora slovenski novinar iz truda-polnega izkustva to potrditi, ter imeti veliko potrpljenja in duševne vstrajnosti. Koliko je bilo pri nas uže pisano in govorjeno o narodnosti in rodoljubji, — ali še vedno se mora zopet in zopet od kraja začeti in množini „abece“ domoljubja v glavo ubijati in v srce cepiti. Na prvi pogled bi se moralo vsacemu čudno zdeti, da plitve in neumne ugovore, katere je vrli naš starina Vodnik imel, imamo še mi njegovi kasni nasledniki. Še sedaj naš prosti človek, in naš domači mestni filister, ne čuti v sebi Slovenca, svojega rodù; nema v sebi ponosa rodnega domačinstva, in brani se svojega imena. Od nemškutarjev naučen, od svoje kratkovidnosti podpiran, šteje se za „Kranjca“, — „Štajerca“, — „Ljubljančana“ i. t. d., le svoje rodno ime Slovenec taji in s tem uhaja rajši k Nemcu in nemškutarju, ki ga vodi za nos, in njegovo nevednost porablja v boji zoper lastno mater in lastne brate.

Drugi narodi so vsaj na svoje ime ponosni. Čeh, ki ima svojega Husa in Žižko, Hrvat, ki šteje slavne kralje in bane, Zvonimira in Bakača, Srb, ki ima carja Dušana in mitičnega kraljeviča Marka v večnej pesni in pripovedi, Nemeč, Magjar — vsi s ponosom svoje skupno ime na jeziku imajo. Pri nas pak še do sedaj nismo premagali mej filisterstvom in nevednim ljudstvom pred-sodka, da je Slovenec nekaj drugega, nego Kranjec, Štajerec, Gorenjec i. t. d.

Ko je pred več nego desetletjem znani nemškutarški fanatikar Kromer v deželnem zboru naglašal „Kranjstvo“ in rekel, da slo-

venskega jezika ne poznamo, rekel mu je Toman, da se tudi ne govori o pruskem, saskem, hesenskem, saleburgskem jeziku, nego o nemškem. Beseda je vendar jasna dovolj, zdrava pamet se je mora precej prijeti — ali še dan danes od nemškutarjev in duševnih revežev, ter nevednežev čujemo isto, kar je Kromer v svojem birokratskem sovrastvu do jezika svoje lastne matere govoril!

Protivniki naši, kateri razdvojevalno seme našega separatizma trosijo in naše rodno ime trebijo in zasmehujejo, da bi delali za nemško ime in nemške, nam Slovonom smrtno škodljive korist, — upotrebljujejo za to naš pismeni jezik, prav kakor ob času Vodnikovem, tako i danes še. Pravijo: jezik, ki ga vi pišete nij ljudstvu razumljiv, je nov jezik. Nekaj enacega je še v zadnjem deželnem zboru dr. Schrey (tu pač: nomen omen) kričal proti našemu jeziku, mož, ki ima več arogance in ošabnosti nego znanja o stvari, o katerej govoriti hoče. Vsem tem napadnikom bi mi lahko kazali društvo sv. Mohorja, ki 25.000 knjig na leto v tem istem jeziku mej prosto ljudstvo razpošilja in 20 slovenskih časnikov, katerih ima vsak svoje bralce in le od bralcev svoj obstanek ima. Kako da se toliko bere pri nas? Mar smo v ponemčenih šolah narod naučili ta „nov jezik?“ — Neumnost teh ljudij je kriva, da včas na pol res verujejo, kar nam očitajo zaradi jezika.

Sami ne znajo namreč našega jezika dovolj, tudi taki, ki so rojeni Slovenci, vzrejeni so bili po nemško, nemško uradovali in čeravno s kmetom govoré še, vendar jim je duh jezikov uže prošel. Kakor brž jim pride kakovo beseda na vrsto, ki je ne razumejo, ker se slovanskega nič učili niso in nič mislili, nesó jo kmetu in triumfirajo, ka-

dar je ne ve niti kmet, kateri pa morda še pojma o stvari nema. Sklicujejo se na pr. naši nemškutarški birokrati na prestavo drž. zakonika, češ, da je kmet ne umeje. Ali poskusite čitati nemški original postave nemškemu kmetskemu hribovcu v zgornjem Štajerju, Tirolah, zgornje Avstrijskem itd. in on bode stal kakor vol na gori pred mnogo juridično in drugo terminologijo, o katere stvarnosti v njegovih možjanih nobene podobe nij. — In ravno tacim neumnim očitalcem rečemo: nobenega izmej nemškovalcev nij, kateremu bi cele ducate nemških besedij ne mogli skupaj spraviti tacih, — ki jih ne veste. In vendar ne rečemo, da nemški ne znate, ker potem ne znate nobenega jezika.

Tisočletna neugodna nam zgodovina, deljenje našega naroda v več provincij in druge razmere so storile male razlike v narečjih našega jezika. Tadi to se nam oponaša in rabi proti slovenskej skupnosti. A ne pomisli se, ali nalašč se prezira, da so se povsod jednake razmere v ljudstvu, da na pr. Sicilijec dialektično skoro ne razumeje Toskanca, in vendar oba pišeta italijanski pismeni jezik, da je „plattdeutsch“ veliko bolj različno od pismenega nemškega, nego rusko od slovenskega itd.

V tem smislu naj se rovanja naših protivnikov povsod odbijajo, in naj se zabranjuje, da se ne bodo Slovenci sramovali svojega imena, ki je najprostranije ker nema drugega pomena nego Slovan, katerega je največ sveta; da ne bodo naše krvi ljudje zapeljevani od sladkonstnih tujecev lastno gnezdo onesnaževali kakor slabi ptiči. Ustnega poduka je tukaj treba, energičnega zavračanja v družbi, ker taki neumni nemškutarški očitanci ne čitajo ničesa.

Listek.

je zarilo tja, gder vsak pravi, da je doma pri svojih; i kdor svojih nema, ah! kako nesrečnega se čuti! Niemu je v sredi veli-

licah duševnega bita pridajejo človeku to, kar se imenuje v njem čezprirodno — nebeško.